

СТАНОВИЩЕ

ОТ

Доц. д-р Маргарита Петрова Атанасова, дм

при Катедра по анестезиология и интензивно лечение при МУ – гр. София

КАИЛ на УМБАЛ „Александровска“ ЕАД, гр. София

Относно: Дисертационен труд на д-р Биляна Петкова Каменова, докторант на самостоятелна подготовка от Клиника по АИЛ при „Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда“ ЕАД на тема: **„Анестезия и интраоперативен неврофизиологичен мониторинг при хирургични корекции на сколиоза в детска възраст“** за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“

Процедурни коментари

Със заповед № 469 от 17. 07. 2020 г. на Изпълнителния Директор на „Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда“ ЕАД на основание чл. 4 от Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл. 31 от Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България, чл. 29 от Правилника за развитие на академичния състав на „Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда“ ЕАД и решение на Научния съвет с Протокол № 31 от 02. 06. 2020 г., съм определена за външен член на Научното жури по процедурата.

Общо представяне на процедурата и докторанта

Д-р Б. Каменова завършва медицина в Медицински университет гр. София през 1997 г. От 1998 г. до 2006 г. работи в МБАЛ „Царица Йоанна - ИСУЛ“. От 2006 г. до 2016 г. е лекар-ординатор в МБАЛ „Токуда Болница София“. Д-р Б. Каменова заема длъжността лекар-ординатор в Клиника по анестезиология и интензивно лечение на „Аджибадем Сити Клиник МБАЛ Токуда“ от 2016 г. до момента. Д-р Б. Каменова е провела редица специализации във Франция: по анестезиология и реанимация в областта на чернодробната трансплантация, по анестезиология в областта на лицево-челюстната и пластичната хирургия и по анестезиология и интензивно лечение.

Представеният за защита дисертационен труд на д-р Б. Каменова се състои от 133 стандартни принтерни страници, от които 36 страници са увод и литературен обзор, 77 страници са собствени проучвания и в 13 страници е приложеният книгопис. Включени са 59 таблици и 18 фигури. В библиографската справка са представени 180 източника - 2 на кирилица и 178 на латиница, подредени по азбучен ред. Докторантката има 3 публикации по темата.

Актуалност на темата

Сколиозата е заболяване, свързано с деформация на гръбначния стълб и гръдния кош, чието прогресиране води до значителни нарушения във функциите на дихателната и сърдечно-съдова системи, и причинява сериозни психологически и социални проблеми. Хирургичната корекция на сколиозата крие потенциален риск от неврологични усложнения. За ограничаване на този риск се използва мултимодален интраоперативен неврофизиологичен мониторинг (ИОНМ), включващ регистрирането както на спонтанна активност (спонтанна електромиография, електроенцефалография), така и на отговори в резултат на стимулация (соматосензорни евокирани потенциали, транскраниални моторни евокирани потенциали, тригерирана електромиография). ИОНМ е силно зависим от прилаганата анестезия и от физиологичните показатели на организма. Тези сложни зависимости в съчетание с влиянието на придружаващата патология, особеностите на хирургичната намеса и липсата на стандарт за анестезиологично поведение са предпоставка за разработване на представения от д-р Б. Каменова дисертационен труд.

Познаване на проблема

В литературния обзор систематично и подробно са разгледани видовете сколиоза, индикациите за оперативна намеса и нейните особености, усложненията, свързани с хирургичната корекция на сколиозата и възможността за управление, и намаляване на риска от тези усложнения. Представени са от една страна същността, компонентите на мултимодалния ИОНМ и отражението на използваните анестетици върху него, а от друга страна – повлияването му от физиологични параметри като артериално налягане, волемичен статус, електролити, температура, отклонения във вентилацията и други. На базата на въпросите, които възникват при изготвянето на литературния обзор и поради липса на протоколизиран подход за анестезия, докторантката точно и ясно дефинира целта на дисертационния труд, а именно: „Чрез анализиране на данните от интраоперативния неврофизиологичен мониторинг да се разработят протоколи за анестезиологично поведение при оперативни корекции на сколиоза в детска възраст, с оглед намаляване до минимум риска от неврологични и други усложнения“. Задачите, 6 на брой, са съставени конкретно и отговарят на поставената цел. Задача №6, отнасяща се до разработването на протоколи за анестезиологично поведение при оперативни корекции на сколиозата, считам за особено амбициозна и ценна за практиката.

Методика на изследването

Представеното изследване е проспективно, болнично базирано и обхваща 135 пациенти, претърпели хирургична интервенция по повод сколиоза за период от 10 години. Включените пациенти са на възраст от 3 до 18 години, като жените са 79,3%, а мъжете - 20,7%, с различна етиология на сколиозата: адолесцентна идиопатична, ювенилна и инфантилна, конгенитална, синдромна, невромускулна и неврофиброматоза, като превалира адолесцентна идиопатична сколиоза – 55% от случаите. Пациентите са разделени в две групи: в първата група е използвана комбинирана инхалационна и венозна анестезия, а във втората група – тотална интравенозна анестезия. С изключение на пациентите с конгенитална сколиоза, които липсват в групата с тотална интравенозна анестезия, пациентите от другите видове сколиоза са разпределени и в двете групи анестезия.

Особено добро впечатление прави не само дизайнът на проучването, но и обосновката, която докторантката дава, за използвания от нея подход. Сравняването на двата анестезиологични протокола: комбинирана анестезия и тотална интравенозна анестезия с превес на броя на включените пациенти в групата с комбинация от инхалационна и венозна анестезия цели проверка на хипотезата за по-слабото въздействие на тоталната интравенозна анестезия върху ИОНМ.

Характеристика и оценка на дисертационния труд и приносите

За систематизация и обработка на данните е използван SPSS 23 пакет като са приложени методи на корелационен, регресионен, дисперсионен анализ и тестове за непараметричен анализ. Резултатите са представени чрез подходящи таблици и графични изображения. Изследвани са връзките и зависимостите между ъгъла на Коб и отношението на ВМІ към интраоперативната кръвозагуба, приложението на катехоламини интраоперативно и следоперативните усложнения съответно. Проучени са също и зависимостите между вида сколиоза, вида анестезия и нива на хирургичната корекция по отношение на интраоперативната инфузия на катехоламини и честотата на следоперативните усложнения. Д-р Б. Каменова оформя 16 извода, отговаряйки на поставените в началото на проучването задачи. Особено ценни изводи според мен са № 6, №9, №12 и №16. Това са изводите, касаещи честотата и вида на следоперативните усложнения; обосновка на необходимостта от приложение на мултимодален ИОНМ и високата му ефективност с цел предотвратяване на неврологични усложнения; дефинирането на влиянието на анестезията върху ИОНМ и като логичен завършек след обработка на резултатите – изработването на протоколи за анестезиологично поведение при корекции на сколиозата. Предлагам изводите, касаещи различните фактори, които оказват влияние върху хемодинамиката и кръвозагубата интраоперативно, да бъдат обединени.

Дисертационният труд е написан изключително грамотно и е правилно структуриран. Може да бъде отправена следната препоръка, която има технически характер – приносите да се обособят на такива с теоретичен и с научно-приложен характер.

Автореферат

Авторефератът отговаря по съдържание на дисертационния труд и на изискванията за изготвянето му, и отразява основните моменти от проучването.

Критични бележки

Критичните бележки бяха посочени в хода на изложението като те не намаляват достойнствата на дисертационния труд.

Заклучение

Работила съм с д-р Биляна Каменова и я познавам като изключително съвестен, прецизен и отдаден на работата си колега. Изключително удовлетворена съм, че тези нейни качества са намерили отражение и в научната дейност, развита в този дисертационен труд.

В заключение считам, че представеният за защита дисертационен труд на д-р Биляна Петкова Каменова на тема: „Анестезия и интраоперативен неврофизиологичен мониторинг при хирургични корекции на сколиоза в детска възраст“ е актуален, задълбочен, с практическа насоченост и съдържа важни изводи и заключения. Трудът е завършен и в научен аспект отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България и Правилника за приложението му за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“. Давам своята положителна оценка и препоръчвам на членовете на почитаемото Научно жури да подкрепят и те положително представеният дисертационен труд.

07. 09. 2020 г.

Доц. д-р Маргарита Атанасова, дм